

Privatizacija donela spas oknima rudnika

Prodaja „Rudnika“, svega nekoliko dana pre zakazanog stečaja, donela povećanje broja radnika, masa za plate, kao i proizvodnju. Rad u jami postao poželjan, pa je među rudarima mnogo mladih momaka u dvadesetim godinama

Gornji Milanovac

Slučaj rudnika olova i cinka „Rudnik“, u blizini istoimene varošice, koji je privatizovan pre deset godina, razbija predrasude vezane i za taj težak posao i za privatizaciju, koja, kako za Tanjug svedoče zaposleni, nije značila zatvaranje okna, već napredak, nadu i bolji standard.

Spas oknima, neočekivano i netipično za naše prilike, donela je privatizacija, svega nekoliko dana pre zakazanog stečaja, a od tada su povećani broj radnika, masa za plate, kao i proizvodnja, rad u jami postao je poželjan, pa je među rudarima mnogo mladih momaka u dvadesetim godinama.

Novinari Tanjuga zatekli su jednog od njih, Srđana Krnjajića, devetnaestogodišnjaka, na kilometar i po u dubini rudnika, čije se jame pružaju kroz planinu u dužini od 70 kilometara i silaze u dubinu na 150 metara ispod zemlje. Srđan već pola godine radi ovde, kaže da je zadovoljan i da ovaj posao ne bi menjao za neki na površini zemlje.

„Trenutno uzimam uzorke rude i nosim ih na proveru. Dopada mi se ovde, veoma sam zadovoljan i poslom i platom, nije teško i nadam se da ću ostati“, priča on. Njegov kolega Petar Marković (22) dve i po godine je rudar, iako je po obrazovanju veterinarski tehničar. „U struci nije bilo posla, pa sam odlučio da se oprobam ovde i ostao.“

„Mora se nešto raditi, primanja su dobra, i nije naporno“, kaže Petar. U Rudniku je 2004. bilo an-

gažovano 295 rudara, danas ih je 420, među njima je mnogo onih koji su u jami „sišli“ sa drugih poslova, a trenutno oko 350 ljudi čeka na prijem za bilo koje radno mesto, privučeni dobrom i redovnom zaradom.

Kao tek svršeni srednjoškolac pre 18 godina u jami je sišao i Boban Milovanović, koji potiče iz rudarske porodice. Dok osigurava stenu, priseća se puta oporavka rudnika. „Od privatizacije sve je krenulo na bolje, plate su redovne, što nas motiviše da dajemo maksimum, a korist su imali i varošica i okolna sela. Ja sam jedini zaposlen u porodici, ali od moje plate lepo živim sa suprugom i dvoje dece“, priča Boban.

Među rudarima ima i žena. Jedna od njih, Svetlana Zlatić, zadužena je za provetravanje jame. Ceo radni vek provela je u rudnicima, a u ovaj je došla nakon zatvaranja kopova „Šumadija“.

„Moj posao je da obezbedim svež vazduh u svim hodnicima. Volim ovaj posao i rad pod zemljom mi nije naporan“, naglašava ona. Generalni direktor, Aca Ilić, kaže da je privatizacija od strane kompanije „Kontango“ stigla u pravom trenutku, svega nekoliko dana pre stečaja, i omogućila novi život ovom pogonu.

„Od tada je uloženo 8,5 miliona evra u opremu i infrastrukturu, i sada je ovo jedan od najmodernijih rudnika u Srbiji. Svi objekti su adaptirani i renovirani. Masa za plate je 2004. godine iznosila 64.000 dolara, sada je uvećana 6,3 puta i iznosi preko 400.000 dolara“, izjavio je on.

Za razliku od većine privatizacija koje su značile stavljanje katanka na preduzeća i otpuštanja, ovde je povećan broj zaposlenih, a proizvodnja je duplirana. Kada je došlo do promene vlasništva, napominje Ilić, nije bilo lako naći kvalifikovane radnike, pa su rudari dovođeni iz Makedonije. Od tada se mnogo promenilo, danas u rudniku radi 30-

ak radnika iz ove bivše jugoslovenske republike, mnogo je mladih, a preko 300 ljudi čeka na prijem.

„Trenutno primamo samo jamske radnike, i otvoreni smo za kvalifikovanu radnu snagu i povećanje broja zaposlenih“, dodaje direktor.

Obim proizvodnje je dvostruko povećan poslednjih deset godina, unapređeni su svi parametri, ali su i dalje neophodna znatna ulaganja. Svake godine se zato investira milion evra u istražna bušenja, koja obezbeđuju budućnost i nastavak rada.

„Posebno smo ponosni na unapređenje zaštite rudara, prošle godine smo u to uložili 5,2 miliona dinara, što je dalo rezultate. Na primer, 2005. godine bilo je 36 povreda, a ove svega tri, što je odlično, imajući u vidu kakvo je radno okruženje“, objašnjava.

Dobro poslovanje Rudnika i flotacije „Rudnik“ odrazilo se povoljno i na obližnju istoimenu varošicu i okolna sela, budući da su mnogi meštani našli zaposlenje i dobru zaradu. Član saveta MZ Rudnik, Nenad Paunović, ističe da kompanija brine i o podmlatku i opstanku sela, kroz stipendije đacima koji se školuju u rudarskim školama, i namestavaju da se vrate na rodnu planinu.

„Moje dete će upisati školu u Lazarevcu, za rudarstvo i geodeziju. Vratiti se kući, da širimo domaćinstvo, tako su nas savetovali i radnici i rukovodstvo rudnika“, kaže nam Rajko Jakovljević, meštanim Rudnika.

Ovaj rudnik ima najduži kontinuitet eksploatacije rude u ovom delu Evrope, pošto su na lokalitetu Prljuša pronađeni tragovi kopanja iz neolita, odnosno mlađeg kame-nog doba. Okolina obiluje arheološkim nalazištima, od kojih su najznačajnija ona iz vremena srednjeg veka, kada je Rudnik bio jedan od centara srpske države i osnov njenog bogatstva i moći.

Ovde je iskovan prvi srpski dinar sa ćirilničnim natpisom, za vladavi-

Page: 10

Reach: 0

Country: SERBIA

Size: 496 cm2

2 / 2

ne kralja Dragutina, u 13. veku, a istraživanja poslednjih godina na svetlost dana su iznela ostatke brojnih palata i kuća, rezidencija vlastele, ali i Dubrovčana, i stranaca, pošto se ovde odvijala intenzivna trgovinska delatnost. Tanjug

Težak rad se isplati

Nekadašnji trgovac Momir Živković rudar je postao slučajno. Kada je ostao bez posla put ga je naneo u Rudnik, rešio je da se oproba i tu je već šest godina. „Žao mi je što nisam ranije došao! Uslovi su odlični, zarade omogućavaju da izdržavam porodicu, priuštim letovanje, kulturne sadržaje i kvalitetan život. Jeste pod zemljom, ali vredi“, priča on, dok uzima komad kamena i pokazuje tragove bakra, cinka i olova koji se presijavaju u svetlosti njegove lampe. „Ovo je pravo bogatstvo, njime izdržavamo naše porodice. Naučili su nas da prepoznamo rudu, a pored toga moramo poznavati jamu i sredstva za rad, što je uz dobar odnos sa kolegama ključno za boravak u hodnicima... oslonjeni smo jedni na druge“, dodaje Momir.

FOTO: ARHIV

Pogled na rudnik olova i cinka „Rudnik“, u blizini istoimene varošice